

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 4. Huius ingressus eminentiam declaravit Iacob in filio suo Iuda: & Spiritus S. in sponsa cælesti: & Deus in obscuro quod proposuit Iob ænigmate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

so concilio; multisque præhabitis argumentis
condemnaturus esset. *Et* iam sententia per totam
curiam publicata esset, dato mandato, vt si quis
hominem illum noverit, statim deferat: quia to-
tus sacer Secutus decreto singulari summi Pon-
tificis eum nigro calculo mortisque reum pro-
scripsisset: qua mente præfumeret ille Romam
egres intrare, idque publicè per plateas prote-
stus se talem esse? Sunt hi omnes meti homi-
nes, nec ausi sunt, nec hic auderet: quia quan-
tumlibet animosi essent, & quilibet homo sic, e-
tiam si supremus esset Seraphim, in manu sua
& potestate corda non continent mortalium, vt
de illis pro beneficiis suo disponat. Hoc Chri-
sto vero Deo Regi, & absoluto Domino referatur,
& hoc in ingressu suo euidenter demon-
strat, quod vt Deus, & Rex corda dirigat om-
nium Principum & plebeorum, atque de illis
quodlibet agit, nec per mittit vt se, nisi pro voto
suo, moueat. *Ingressus Domini Regis mei.*

*S. A. Huius ingressus eminentiam declarauit
Iacob in suo Iuda; & Spiritus S. in
sponsa caelestis; & Deus in obscuro quod
prophece Iob enigmatate.*

T Antopere huius ingressus emiseret gloria,
tantumque Deum verum & supremum
omnium Regem testatur, vt illam exi-
mit Patriarcha Iacob, quasi bis milleis annis
ante prænoctet, tamque diuini & mystici
rebus Vates exprophetet. Iam mundo valedictu-
rus, filijs suis paternam cogitat impertiri bene-
dictiorem. Et quandoquidem, vt notat D. Pauli
in Epist. ad Hebr. fides in illis operabatur benefi-
cium. *Et Iacob dicitur moriens, benedixit filiis
& Iudubum est, vt asserit D. Chrysolto, quod
presentibus loqui non intendit sed eorum
fuit, ad successores quos fides revelabat, ita censet D.
Augustin. Cum Iacob Patriarcha benediceret fi-
lij sui presens tangens, futura prospiciens, &c.
Accedens igitur ad Iudam filium suum sibi præ-
sentem, eum Deus illuminabit, vt in illo Mes-
siam intelligeret ex eius semine procreandum, &
totus gaudio delibatus, quasi illum præsentem
haberet & oculis animæ suæ illi adhaeret, eum
illo colloqui cepit, eiusque celebrare prærogati-
uas, & cum huius diei illæ tantæ essent, ab is-
ta præconijsui prolegum exorditur: *Iuda, re
laudabunt fratres tui Manus tue in terribilibus in-
micis tuis, &c.* Fili mi, glorias tuas &
triumphos contempler inter illos dies effulge-
ntes. *Bapt. de Lazaro 17.**

bit tibi ad gloriam quàm maximam, in qua fra-
tres tui consona te voce laudabunt, confitebun-
tur, & faustissimis gloriæ acclamationibus su-
premissis excipient encomijs: in hoc autem die
Manus tuas in terribilibus inimicorum tuorum.

Duo prædicit hic admodum eximia Primum:
quod fratres illius in vnum conuenirent cum
laudaturi, & talem, qualis erat, publicè confellu-
ri. *Iuda se laudabunt fratres tui.* Secundum: quod
hac eadem præsertim tempestate manus suas in Chri-
stini ceruicibus hostium suorum. *Manus tue
in ceruicibus inimicorum tuorum.* Ambo hæc in
hoc ingressu gaudemus impleri: quia dies est ho-
die in quo conueniunt fratres eius secundum
carnem, id est Iudæi ex omnibus tribubus. Dis-
persi habitabant per totum orbem: porro hoc die
omnes coadunantur in Hierusalem: si namque in
festo Pentecostes, quod erat minus solemne, co-
nuenirent teste D. Luca. *Ex omni natione que
sub celo est, & hoc Deo disponente, et hac oc-
casionem ad illius celebrationem accurrerent tam
varie nationes, vt ipse testatur, Parthi & Medi,
& Æthiopiæ & qui habitant Mesopotamiam, Lu-
ciam, & Cappadociam, Pontum & Asiam,
Phrygiam & Pamphiliam, Ægyptum & partes
Libyæ que est circa Cyrenem & aduenæ Romanæ, vt
omnes prædicationi Apostolorum interessent
super quos tunc temporis venturus esset Spiritus
S. quanto magis hoc decerneret, vt ad festum
confluere agni Paschalis, quod erat maxime
venerabile, & in quo supremum omnium ope-
raturus erat mysterium humanæ redemptionis,
& illos adduxit Deus maiori confluxu, necdum
Iudæos, sed & gentium, qui uarrante D. Ioann.
Euangel. ad hanc solemnitatem festiui conuolâ-
runt: vt dies esse communis gaudij laudisque
Christi, totusque mundus fateretur quis ille es-
set, qui moriturus erat nempe verus Deus &
Rex Regum, omnesque pari applausu, laudibus
diuinis, & supremæ gloriæ acclamationibus Do-
minum intrantem susciperent: qui in hoc se
Deum testatur quod luce ecclesiæ collustraret
eorum intellectus, et eum Regem & Dominum
agnoscerent, qui corda eorum & liberas moueret
voluntates ad sui confessionem publicamque re-
ceptionem.*

Expendamus cum D. Chrysolto, quod Chris-
tus celebre patraturus miraculum resuscitando
quatuordecim annorum Lazarum, decreverit vt Deus, pru-
dentissimâ suâ dispositione, vt eo innumera po-
puli multitudo omnis dignitatis atque ex omni-
bus terræ partibus confluere, quia opus illud
tale erat, ex quo Salmator hodie gloriam sibi
conci-

I.
Dum de
Iuda
prædicta
in Chri-
sto hodie
impletur.
A. 2. 9.
I. 11.
56. & 12.
20.
Hom. de
Lazaro. re-
suscitatio.

conciliaret: quid enim credere debemus in hac occasione glorie sue fecisse, & ubi ea evidenter & praeclara dare voluit divinitatis suae, maiestatis, & potestatis argumenta: Nunc igitur praeclara fit illa coniunctio fratru illius ad eius encomium celebrandum. *Iuda se laudabunt fratres sui.* Pluribus diebus vixit Saluator noster, pluresq; habuit ad populum conciones divinae suae personae declarans essentiam, multaque opera edidit divina ad huius confirmationem: verum tamen nunquam inuenies omnes Iudaeos ex omnibus tribubus ad eius laudes congregatos & divinitatis eius confessionem, vique hodie: opus autem hoc adeo mysteriosum perhibetur ut illud declaraverit Spiritus S. atque in libro canticorum mysticis quibusdam symbolis tropisque descriperit.

II. Allegoria de sponsa.

II. Allegoria de sponsa.

Cant. 5. 1.

Die quadam in curiosis agebat sponsa & minus de sponso cogitabat otiosa, magna tranquillitate in lectulo suo stertens, sibi persuadens eum adeo iam longè abesse ut non appareret: accedit divinus ille sponsus, & duo peragit. Primum illam divinam suam excitat voce, quae licet humilis esset, tamen ad intima cordis eius visceraq; tanta dulcedine penetravit, ut illa in amorem illius vehementer accenderetur, illique sic est locutus: *Aperi mihi foras mea, &c. quia caput meum plenum est rose, &c.* Secundum: quod illi locutos manū suā miserit per foramen ad ostij illius pessulum, quo claudebatur ita clā & secretè, ut nullus hoc perciperet, atque ut illius motus sponsam excitavit de strato se festina protiperet, portas illi aperitura eamque receptura: cum autem illas late aperuit eumque viciniam illi non invenit, abiit illum quaesitura, filias Hierusalem adhortata, ut omnes vniūmīter egredereentur, doctora illum in ciuitate domūque suam, ut eam effulo pavidio magnoque applausu ingrederetur. Hoc auditor illam indicat dū ait. *Dilectus meus misit manum suam per foramen, &c. vanae meae inveniunt ad latum eius. Surrexi, ut aperir. in dilecto meo.* &c. Per ventrem eorū hic intelligitur, ut explicat Theodoret. Verbum illud *inveniunt*, legit Theodoretū, *inflammatum est*, ut idem Theodoret aduertit q. d. inflammavit cor meum amore sui flammis adeo flagrantibus, ut me festinam cogitaret de strato surgere, quatenus eum tota mentis alacritate susceperem.

Cant. 5. 4

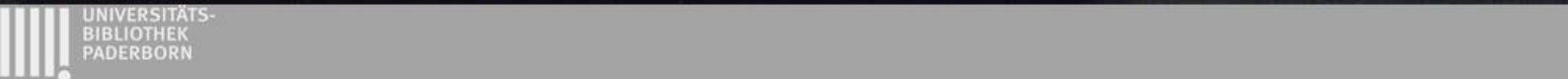
In c. 5. Cant.

III. Applicatur hodie festiuitati.

Hoc hodie completur & Iacob praedixerat euenturū Languebat hae vrbis Hierusalē immemor Christi: nā postquam Principes Sacerdotū criminalem eius processum terminarant, mortisque eum addixerant, secessit diuinus ille sponsus, & ut ait D. Ioan. secessit in terrā Ephraim, ibique aliquot diebus licet paucis remansit: *Et ibi Ioan. 11. morabatur eū discipulis suis.* Haec igitur socordia torpente Hierusalem cum sibi persuaderet Christum praeter timore in publico animo proditurū, accedit ad illā eximius ille sponsus. *Cū appropinquasset Iesus Hierosolymis: & vi potestatis suae diuinae vocem edidit in cordibus totius populi Iherosolymitici, quā illos illuminauit, agitq; ut diuinae eius cognoscant personam, nec non sapit diuinitatis suae aderebat rore plenū caelesti gratiarum illas communicaturus, & ita, ut foras prodeant eum recepturi portasque aperiant velut legitimo Domino. Regique intraturo. Hoc ipse Iob praedixit eius esse diuinae potestati propriū. Nunquid eleuabis in nebula vocem tuam, & impetus aquarum aperiet te?* Multas aquas ait D. Ioan. multitudine significare populorū. *Aqua multa populi sunt.* In finitū erat eorum numerus in Hierusalem, vult ut exiliant omnes impetu vehementi & animoso, quos timor Principum aut Sacerdotum non coerceat produentes: hoc etenim est *impetus aquarū* profuuant aquae magno impetu diuinā potentia propulsa: nam libera quādam illas violentia impellit, ut illi circumcingant & solemnissimo eū comitatu deducant ingredientē. Ad hoc vocem attollit in obsecratissima nebula id est, sic ut ipse non appareat, non videatur, nec exterius vox eius corporalis audiatur, nec sensibilem exciōt strepitum: attamen vox eius sonora est adeoque clara ut ad iustitia perueniat corda singulorū. *Dum caliginosa nostris mentibus per semetipsum D. Greg. loquitur, velut in nebula, is qui non videtur, audivit:* sic audio D. Greg. Porro ve ostendat, quod modus suus operandi in cordibus non tantū sit loquendo, intellectum efficaciter illuminando, & respicientando quocumque veritatem hae tantum est illa effluencia, quam dicunt Philosophi moxalem: quia illam quoque Corda efficiere possunt Angeli, & Daemones, loquendo multum & proponendo cordi vel rationibus inducendo duntaxat, quod praetendunt: siccirco namque dixit de Diabolo Deus: *Offa eius velis spūm: nam robat Diaboli per offa denotatum consilium in corpore tendo muscam, loquendo intus in corde, & representando, vel incitando ad id quod intendit sed operando id quod proprium Deo est, potentiae suae manum insciendo & efficaciter intus in ipsa voluntate operando, illam motu reali mouendo: verum tamen adeo suauis, ut nullo modo libertatem eius adimat: dicit, quod Diuinus sponsus manum miserit ad ostij pessulum, Animae manum miserit ad ostij pessulum, quā homo facit quod vult, cuius clauem ipsi homini*

In 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

Fuit talis huius turbe cognitio, tanque file-
 lis confessio quam de Christi diuinitate protu-
 lit, vt Ecclesia Deum deprecetur, vt nobis tribuat,
 eum illa fideles eiusdem esse confessores. **VI.**
Angelis & pueris fideles inueniamur triumphato-
ri mortis clamantes: hosanna in excelsis. Ecce quã
 diuinẽ Deum eorum illustrauerit intellectum pa-
 terit & voluntatem eorum in sui amorem accẽ-
 derit: Cum autem proprium sit amori, quando
 verus est, foras pellere timorem: *Charitas perfe-*
cta foras mittit timorem. Illos disposuit vt abque
 vilo timore malique suspitione, quinimo nihil
 facientes omnem Principum, Sacerdotum, &
 Phariseorum, in super & militum Cesaris po-
 testatem omnes profusiant in publicum illum re-
 cepturi, & portas ciuitatis latissimas aperiant
 velut legitimo suo regi ac Domino, se inuuo
 ad hoc opus excitantes. Vt tales profuerit, & iam
 presentem videmus diem de quo praxagijt Ia-
 cob: *Te laudabunt fratres tui.* Iacob dixit *fratres:*
 quia, Diuino sponso dicuntur, *fratres*, quando eor-
 um cordibus internẽ loquitur. *Aperi mihi foras*
mea: quia, Iacob loquebatur de vnoquoque eor-
 um, vnde illos declarat in numero plurali *fra-*
tres: sponso autem ciuitati loquitur in commu-
 ni, eamque vocat: *foras mea*, sicut etiam Prophe-
 ta Zacharias illam appellat: *filia Sion.*
 Hac tempestate praxidit Iacob secundũ eũ. **VII.**
Manus tua in cornibus inimicorum tuorum. Cervix
 Diuina sunt hæc verba ita profundẽ mysterium volunta-
 explicantiã hodiernum, vt melius non possemus tem de-
 In SS. litteris per ceruicem intelligitur volun-
 tas obstipa, refractaria, plena nequitia, pettinax, obstina-
 indomita, imptã metaphorã a ceruice tauri fu-
 rãtis & indomiti, qui vires suas principales, quib-
 us ictum inferat furiosum, suis complectitur
 cornibus: vnde hoc nomine solet Spiritus S. vo-
 luntates exprimeret refractarias, furibundas &
 insonitas Iudeorum. *Scini, quia dicitur ei tu.* *Isai 48. 3.*
nerus ferrens ceruix tua. Quod ex pluribus alijs
 locis comprobatur. Numquam ceruix Iudaorũ
 peruciacior fuit quã modõ, cum Christum in-
 noxium morti addixerunt: numquam Deo ma-
 gis refractaria: quandoquidem communi concilij
 decreto necem filij Dei concluderant. Porro
 talis est huius Domini potestas: vt sicut manum
 misit super corda multitudinis inhoiã, quã
 praxens adstabat, vt foras egresseretur eum festi-
 uẽ recepturã: ita pariter manum misit super cor-
 da Principum: obdurata, tantõque in illis po-
 tuit, vt illos quomodo libet contineret, velut
 fortissimus torneator, qui tauro maxime indom-
 mito, dum rapitur impetu vltra modum furioso,
 C 2 ceruic-

ceruicem venabulo transfodit, eumque sic tenet immobilem, vt iustum librare, quem impetu furens predebat, nullatenus valeat. Nec dicit absolute manus, sed *manus tua* q. d. vt ostendat vires illius esse diuinas, & quod sicut suae manus potentiam nist, quod proprium Deo est, in voluntates aliorum, illas mouens, quatenus nullā factā illis violentiā prodirent illum recepturi: ita manus iniecit voluntarij liberoque arbitrio horum inimicorum; sicut obstinati essent, tumultuarij, & furiosi; quatenus nullam passi violentiam consistant immoti velut statuae spectantes ea que fiebant. *Videbans mirabilia* inquit D. Mattheus.

Matt. 21. 15.

16.

VIII. Ambas manus Christi

illis iniicit populo, & Iudaeis.

17.

18.

Luculenter igitur, inquit Dauid, ingressum fuisse *Dei mei Regis mei*. iustum etenim est vt in hunc oculos conuertamus, & alacri mentis iubilo consideremus in hac processione victoriam & triumphum quo nullus illustrior Christi Domini Saluatoris nostri, & quam potenter de toto mundo tropaea referat insigniora. Consideremus illum in medio huius multitudinis & videamus qualiter omnes trahat sibi subditos: videamus qualiter manum vnam quibusdam iniiciat, quā eorum illuminat intellectum luce fidei, & inflamat igne amoris diuini voluntates, illos ducat subditos & ita obsequio suo & nominis dignitati consecratos, vt ora laeant ad eius encomia celebranda, diuinitatem eius profitendo ac magnitudinem celebrando; spectantibus hęc & audientibus principibus inimicis illi notissimis; quod ipsum sub grauissimis poenis interdixerant; parati vitam profunderet & pro hac confessione constantes subire martyrium. Pependamus qualiter alteram manum ceruicibus iniiciat inimicorum suorum Principum, inquam Sacerdotum, & Doctorum, eorumque qui Republicae clauum moderabantur, constrictam cohibens eorum voluntatem refragam & arrogantem, liuore furenti, mortali- que odio flagrantissimam: ita vt nullā illis factā violentiā, illis autem ignorantibus, quis eos cohiberet, quieti consistenter immobiles irritati, confusi, pudibundi, prae inuidia sibi viscera corrodentes, videndo quam pacum proficerent omnes eorum conatus, praecepta, machinæ, auctoritas & conspirationes, sibi mutuo colloquentes, vt ait D. Ioan. *Videtur, quod nihil proficimus: ecce totus mundus post eum abiit*. O triumphalem Regis nostri gloriam! O gloriosum Dei nostri triumphum! sis Domine in saecula benedictus: Deus omnipotens & Rex in excelsis, tua concingant omnes creaturae epinicia.

Nunc igitur, interprete D. Grego. completur IX. opus illud prodigiosum quod Deus Iob praedixit. Extrema xerat soli omnipotentiae suae referatum. Arguit terrę cōmentū illius quondam Iob praebiturus petroni concitens, statim ab illo dicitur: *Iob: an tibi manus sunt impioz adeo efficaces vt illas extendas ad extrema duo ex illa maxime abinnicem in terra separata, id est ab profugis, oriente in occidentē, illa comprehendens & ambo continens, vt per hoc excutias & concutias impios in illa commorantes; hoc verba hęc indicant: Nunquid tenuisti concutiens extrema terra, excutisti impios ex ea?* Illud *Concutiens* legitur Septuaginta. *Apprehendens*, quod est aliquid totis viribus pleneque potestate comprehendere. Verbum *Excutare* significat rem aliquam confringere, & proprie dicitur, quando quispiam alium collari comprehendit fortiterque stringit, vt illum huc & illuc capite concutiat. *Res qua concutitur* inquit D. Greg. *huc illucque ducta fatigatur*. An manus tua tantum potens, vt extrema terrę comprehendens illa in se concludat, sic vt facias de illis quod tibi placuerit, quo pariter impios huc illucque excultos concutias? Enigmata simile hoc est: verumtamen opus redolet omnipotentiae Domini huius eminentissimum.

Ecce hodie duo extrema terrę, oriens & occidentis. Oriens dicitur turba hęc luce diuina illustrata, quam Dominus illi communicauit, quā illi cognoscerent. Occidens obscurus, & tenebris immerfus. Principes sunt & Sacerdotes: tenebras etenim patiebantur in intellectu suo, plusquam palpabiles, vt nudius tertius probauimus. O quā separata sunt hęc extrema! quidam illi diligunt execrantur alij nonnulli vitam illi desiderant alij in mortem eius conspirant: alij illum deducunt in ciuitatem ad salutem eius & vilitate, quem alij illi desiderant exterminare, vt inimicum maximē pernitiosum. Ex non malē de illis dixerit cum Dauid. *Quantum distat ortus ab occasu*. Verumtamen ecce qualiter hodie vnum & alterum manu sua complectatur, & in omnibus ac singulis eorum agit id & qua ratione sibi placuerit. Intuere nonnullos illum vt Deum confitentem, & verum Messiam, vt Regi & mundi Domino legitimo, ac eiusdem Redemptori acclamantes: vnde circumcincta comitatur illum & caelestes intonant melodias. Alios autē considera velut statuas immobiles, qui nec minimum audeant in illum impetum facere, nec aliquē eorum qui Christū confitebantur & laudabant, ab opere illo cohibere. Totū hoc opus omnipotenti eius manui adscribendū quā concussit & excussit impios illos Principes & Sacerdotes.

Quis

Quis verbis explicet quo cruciatus torquebatur... per gradus ad altare meum. Divinas consulto prae-

tereo rationes quas D. Thom. adfero de nos aliis diximus. Porro adiungitur alia s. c. quod altare...

Sapientia... 11. Nihil... in Chri... 10. vio... 10. lentu... ad... mit... tendu... 18. 31. 1. Ma... 4. 47. 2. 20.

§. Cum a propinquasset Iesus Hierosolymis. Hoc ingressu ita gloriosa sua Christi...

per gradus ad altare meum. Divinas consulto prae-... Et accepimus lapides integros secundum legem...

11. Nihil... in Chri... 10. vio... 10. lentu... ad... mit... tendu... 18. 31. 1. Ma... 4. 47. 2. 20.

Hic igitur secunda ratio est quare Ecclesia principium det huic hebdomadae...

Cum parasset Dominus, miraculum illud in-... quod dicitur Ephrem, & ibi morabatur cum discipulis suis.

III. Secessit... 10. 11. 10. 11. 10. 11.

Primum praeceptum ceremoniale post decem... non ascendes

quod dicitur Ephrem, & ibi morabatur cum discipulis suis. Licet Dominus sic discederet, atque se...

10. 11. 10. 11. 10. 11.

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN